

Rikets styrelse

1

Förslag till statsbudget för år 1998

Rikets styrelse

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Inledning	9
2.1	Omfattning/ändamål	9
3	Statschefen	11
3.1	Omfattning/ändamål	11
A 1	Kungliga hov- och slottsstaten	11
4	Riksdagen och dess myndigheter	13
4.1	Omfattning/ändamål	13
4.2	Anslagsavsnitt	13
B 1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	13
B 2	Riksdagens förvaltningskostnader	14
B 3	Riksdagens ombudsmän, Justitieombudsmännen...	16
5	Regeringen m.m.	17
5.1	Omfattning/ändamål	17
5.2	Anslagsavsnitt	17
C 1	Regeringskansliet m.m.	17
C 2	Svensk författningssamling	20
C 3	Allmänna val	21
C 4	Stöd till politiska partier	21
6	Centrala myndigheter	23
6.1	Omfattning/ändamål	23
6.2	Anslagsavsnitt	23
D 1	Justitiekanslern	23
D 2	Datainspektionen	24
D 3	Sametinget	26
7	Mediefrågor	27
7.1	Omfattning/ändamål	27
7.2	Resultatbedömning och slutsatser	27
7.3	Anslagsavsnitt	28
E 1	Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	28
E 2	Presstöd	29
E 3	Stöd till radio- och kassettidningar	29
E 4	Radio- och TV-verket	31
E 5	Granskningsnämnden för radio och TV	32

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. medger att högst 135 miljoner kronor av anslags-sparandet på ramanslaget Utrikesförvaltningen överförs som anslagssparande till ramanslaget Regeringskansliet m.m.,
2. medger att anslaget Regeringskansliet m.m. får användas för att bekosta utgifter som ursprungligen tillgodosågs från anslagen till Extra utgifter,
3. godkänner vad regeringen föreslår om medelstill-delning från rundradiokontot till Gransknings-nämnden för radio och TV för år 1998 på 4 464 000 kronor som nämnden har att redovisa på statsbudgetens inkomstsida,
4. godkänner förslaget om ändrade villkor för att teckna abonnemang på taltidningar,
5. för budgetåret 1998 anvisar anslag under utgifts-område 1 *Rikets styrelse* enligt följande uppställ-ning:

ANSLAG	ANSLAGSTYP	ANSLAGSBELOPP (TUSENTAL KRONOR)
A 1 Kungliga hov- och slottsstaten	ramanslag	72 404
B 1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	ramanslag	460 000
B 2 Riksdagens förvaltningskostnader	ramanslag	460 000
B 3 Riksdagens ombudsmän, Justitieombudsmännen	ramanslag	35 960
C 1 Regeringskansliet m.m.	ramanslag	1 870 944
C 2 Svensk författningssamling	ramanslag	1 011
C 3 Allmänna val	ramanslag	205 000
C 4 Stöd till politiska partier	ramanslag	145 200
D 1 Justitiekanslern	ramanslag	9 199
D 2 Datainspektionen	ramanslag	24 493
D 3 Sametinget	ramanslag	13 365
E 1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	ramanslag	5 659
E 2 Presstöd	ramanslag	531 579
E 3 Stöd till radio- och kassettidningar	ramanslag	127 300
E 4 Radio- och TV-verket	ramanslag	8 022
E 5 Granskningsnämnden för radio och TV	ramanslag	6 564
Summa		3 976 700

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar riksdagens förvaltningsstyrelse att för budgetåret 1998 besluta om lån i Riksgäldskontoret till investeringar i riksdagens fastigheter in- till ett sammanlagt belopp av 28 600 000 kronor.

2 Inledning

2.1 Omfattning/ändamål

Utgiftsområdet omfattar statschefen, riksdagen och dess myndigheter samt regeringen m.m. (verksamhetsområdena A, B resp C). Till utgiftsområdet hör också Justitiekanslern, Datainspektionen och Sametinget (verksamhetsområde D) samt mediefrågor (verksamhetsområde E).

Skillnaden mellan anvisat 1997 och utgiftsprognos 1997 förklaras huvudsakligen av att Regeringskansliet tar i anspråk anslagssparande.

Till följd av utgiftsområdets mycket heterogena karaktär görs redovisning av tillämpliga delar av mål, resultatbedömning m.m. under resp verksamhetsområde och anslagsavsnitt.

UTGIFTSUTVECKLINGEN FÖR DE I UTGIFTSOMRÅDE 1 INGÅENDE VERKSAMHETSOMRÅDEN

MILJONER KRONOR

VERKSAMHETSOMRÅDE	UTGIFT 1995/96	DÄRAV 1996	ANVISAT 1997	UTGIFTSPROGNOS 1997	FÖRSLAG 1998	BERÄKNAT 1999	BERÄKNAT 2000
A Statschefen	107,5	70,6	73,7	74,9	72,4	74,9	77,4
B Riksdagen och dess myndigheter	1 098,2	761,7	840,6	840,6	956,0	963,1	974,9
C Regeringen m.m.	3 014,2	1954,1	2 138,8	2 507,5	2 222,2	2 175,2	2 113,1
D Centrala myndigheter	61,2	41,2	42,7	47,0	47,1	48,6	49,7
E Mediefrågor	1 170,2	655,2	665,5	658,2	679,1	679,7	680,3
Totalt för utgiftsområde 1	5 451,3	3 482,8	3 761,3	4 128,2	3 976,8	3 941,5	3 895,4

3 Statschefen

3.1 Omfattning/ändamål

Utgifterna för statschefen utgörs av anslaget Kungliga hov- och slottsstaten. Genom anslaget finansieras statschefens officiella funktioner och driftskostnaderna för de kungliga slotten utom rent fastighetsunderhåll.

A 1 Kungliga hov- och slottsstaten

1995/96	Utgift	107 465	¹	
Därav 1996	Utgift	70 559		
1997	Anslag	73 726	Utgifts- prognos	74 876
1998	Förslag	72 404		
1999	Beräknat	74 892		
2000	Beräknat	77 464		

1. Beloppen anges i tusental kr

Anslaget avser att täcka kostnaderna för statschefens officiella funktioner inklusive kostnaderna för den kungliga familjens resor.

Från anslaget betalas också driftskostnader för de kungliga slotten med tillhörande parker utom rent fastighetsunderhåll. Stockholms slott är Konungens residens och används för representation. Delar av slottet visas för allmänheten. En del av Drottningholms slott används av Konungen och hans familj som bostad och en annan del visas för allmänheten. I Ulriksdals slott har lokaler upplåtits till Världsnaturfonden. Slottet är även öppet för allmänheten och används bl.a. för utställningar. I anslutning till slottet finns en utställningslokal och det s.k. Orangeriet. Haga slott används av regeringen som bostad för prominenta gäster från utlandet. Gripsholms slott utnyttjas som museum och för utställning av en del av svenska statens porträttsamling. Strömsholms slott och Tullgarns slott visas för allmänheten. Rosersbergs slott disponeras till större delen av Statens räddningsverk. De två översta våningarna i slottet

har dock fått behålla sin ursprungliga karaktär och visas för allmänheten. Från anslaget betalas vidare Kungl. Husgerådskammarens underhåll och vård av de konstverk, möbler och andra inventarier i de kungliga slotten som tillhör staten men som disponeras av Konungen. Husgerådskammaren förvaltar även de Bernadotteska familjestiftelsernas bestånd av möbler, konst och konsthantverk samt administrerar Bernadottebiblioteket.

Kungliga hov- och slottsstaten har inget anslags-sparande. Utgiftsprognosen visar ett underskott för 1997. En anledning till detta är att Hovstaterna har avvecklingskostnader för personal som har sagts upp under året.

Regeringens överväganden

För att framtida medelsbehov skall kunna bedömas har regeringen ett behov av att få en redovisning av hur tilldelade medel har använts vad gäller främst Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren. Hovstaterna och regeringen har därför kommit överens om att Hovstaterna årligen skall lämna en berättelse över den samlade verksamheten.

En sådan verksamhetsberättelse har för första gången lämnats för budgetåret 1995/96. Av verksamhetsberättelsen framgår bl.a. att en omfattande organisationsförändring har genomförts och att betydande rationaliseringar har gjorts under de senaste två åren.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket, som granskat Husgerådskammaren och Ståthållarämbetet, har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen.

Slutsatser

Regeringen föreslår att anslaget för 1998 uppgår till 72 404 000 kr. För 1999 har anslaget beräknats till 74 892 000 kr och för 2000 till 77 464 000 kr.

4 Riksdagen och dess myndigheter

4.1 Omfattning/ändamål

Riksdagens budget omfattar dels riksdagsledamöternas ersättningar och resor, stödet till partigrupperna samt den inre riksdagsförvaltningen, dels riksdagens ombudsmän.

Utgifterna för Riksdagens revisorer är beräknade under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
1 098,2	761,7	840,6	956,0	963,1	974,9

Sammanfattande kommentar till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall samt större förändringar 1995/96 och 1997

- Budgetåret 1995/96 präglades av stora förändringar främst omläggningen av budgetprocessen. Det internationella utbytet ökade i omfattning.
- Under våren 1996 genomfördes en enkät bland riksdagens ledamöter om den service de erhåller. Enligt resultaten av enkäten är den allmänna uppfattningen bland ledamöterna att förvaltningskontorets service i hög utsträckning bidrar till att de kan arbeta på ett effektivt och rationellt sätt.
- Den löpande verksamheten lämnade ett betydande överskott jämfört med budgeten. I detta belopp ingår reservationer för framtida utskottsresor och byggnadsinvesteringar. Bland större poster som lämnat ett överskott jämfört med budget kan nämnas utgående pensioner och inkomstgarantier till f.d. ledamöter som blev lägre än beräknat. Lägre produktionskostnader och högre försäljningsintäkter för riksdagstrycket resulterade i mindre anspråk på budgetmedel än beräknat.

Prioriteringar för 1998

- Budgetförslaget för 1998 innebär för riksdagens del i huvudsak en konsolidering av nuvarande verksamhet. Vissa kostnadsökningar följer dock av riksdagsvalet 1998. Det gäller teknisk utrustning till nya ledamöter, valvaka, pensioner och inkomstgarantier till avgående ledamöter samt nytt informationsmaterial. Vidare finns medel avsatta för viss ombyggnad och ny teknisk utrustning i plenisalen.

4.2 Anslagsavsnitt

B 1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

1995/96	Utgift	610 610	^{1,2}	
Därav 1996	Utgift	376 500		
1997	Anslag	428 400	Utgifts- prognos	428 400
1998	Förslag	460 000		
1999	Beräknat	488 171		
2000	Beräknat	485 903		

1. Beloppen anges i tusental kronor

2. Avser anslag A 1 Riksdagens ledamöter och partier samt anslag A 5 Sveriges företrädare i Europaparlamentet

Från anslaget finansieras arvoden, kostnadsersättningar och traktamenten till riksdagens ledamöter, arvoden till Sveriges EU-parlamentariker, arbetsgivaravgifter samt pensioner och inkomstgarantibelopp åt f.d. riksdagsledamöter m.fl. Vidare finansieras reseersättningar vid resor inom Sverige, sjukvårdskostnader och utbildning för riksdagens ledamöter. Kostnader för ledamöternas deltagande i internationellt parlamentariskt samarbete såsom Europarådet,

IPU liksom bidragen till ledamöternas enskilda studieresor finansieras även från anslaget. I anslaget ingår även bidraget till partigrupperna i riksdagen.

Förvaltningsstyrelsens överväganden

Från den 1 januari 1997 gäller nya regler för ersättning till ledamöterna bl.a. vad gäller resor och traktamenten. De budgetmässiga konsekvenserna är för närvarande svåra att bestämt ange.

För stödet till partigrupperna slutfördes 1997 en etappvis uppräknig av ledamotsbidraget för assistent/utredarstöd så att beräkningsgrunden nu uppgår till 1 assistent per 2 ledamöter. Mot denna bakgrund föreslår förvaltningsstyrelsen att stödet till partigrupperna utgår med oförändrade belopp för 1998.

Samarbetet mellan parlamenten i olika länder, särskilt inom Europa, har en lång historisk tradition. I takt med den ökade internationaliseringen utvecklas och intensifieras kontakterna mellan olika länders parlament alltmer. I förslaget ingår Sveriges åtaganden i form av avgifter till olika internationella organisationer.

Under 1998 kommer riksdagen att vara värd för en europeisk talmanskonferens. Delegationer från ett femtiotal nationella parlament, Europarådets parlamentariska församling, Europaparlamentet, vissa internationella organisationers parlamentariska församlingar samt Benelux-rådet och Nordiska rådet kommer att inbjudas.

B 2 Riksdagens förvaltningskostnader

1995/96	Utgift	438 654	^{1,2} Anslags-sparande	79 995 ^{1,2}
Däruv 1996	Utgift	350 824		
1997	Anslag	377 077	Utgifts-prognos	377 100
1998	Förslag	460 000		
1999	Beräknat	437 499		
2000	Beräknat	450 386		

1. Beloppen anges i tusental kronor

2. Anslag A 3 Riksdagens förvaltningskostnader och A 4 Riksdagens byggnader

Utgifterna inom anslaget avser bl.a. löner, administration, fastighetsförvaltning, intern service, säkerhet, datateknik, förlagsverksamhet, bibliotek och informationsverksamhet.

Investeringarna beräknas uppgå till 120 miljoner kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående budgetår då de uppgick till 110 miljoner kronor. Dessa finansieras genom anslag. Av investeringarna avser 26 miljoner kronor byggnadsinvesteringar, 85

miljoner kronor ADB- och teknikinvesteringar samt 9 miljoner kronor övriga investeringar. Till detta kommer 28,6 miljoner kronor i investeringar i redan beslutade förvärv och ombyggnader av fastigheter för övernattningsbostäder till ledamöter. Dessa investeringar föreslås bli finansierade genom lån i Riksgäldskontoret.

Förvaltningsstyrelsens överväganden

Budgetförslaget syftar till att det parlamentariska arbetet kan bedrivas effektivt och rationellt samt till att skapa goda arbetsförhållanden för riksdagens ledamöter. En viktig uppgift är att informera om riksdagens arbete och dess arbetsformer.

Investeringarna på tekniksidan avser dels effekterna av valet 1998, dels förändringar och förbättringar av datastödet för ledamöter och tjänstemän.

Budgetförslaget bygger på att antalet nya ledamöter efter valet 1998 beräknas uppgå till ungefär samma antal som efter det senaste valet. Dessa skall förses med teknisk utrustning i form av PC, fax och mobiltelefon samt datakommunikation mellan hemmet och riksdagen. Vidare finns medel avsatta för att genomföra den nationella valvakan i riksdagens lokaler. Dessa kostnader avser främst installationer för att säkra kraftförsörjningen till framför allt TV-bolagen. Respektive TV-/radioföretag svarar för sina kostnader i övrigt.

Moderniseringen av datasystemet innebär att övergången till nytt operativsystem slutförs. Dessutom kommer alla ledamöter att erbjudas valmöjlighet mellan stationär och bärbar hem-PC. Det nya operativsystemet på personatorerna kommer att innebära en stabilare och säkrare produktionsmiljö i riksdagen. För ledamöterna innebär möjligheterna med bärbara PC en ökad flexibilitet.

Det ligger i riksdagens intresse och ansvar att främja samhällsinformation till medborgarna, i första hand självfallet genom att se till att riksdagens egen information görs tillgänglig. Men även genom att stödja spridningen av t.ex. samhällsinformation som produceras i Regeringskansliet. Detta har gjorts under flera år t.ex. genom riksdagens publika databaser, Rixlex, som bl.a. innehåller SFS och regeringens propositioner. Riksdagen har vidare sedan nästan 10 år svarat för produktion och distribution av Samhällsguiden även om ansvaret formellt har legat på regeringskansliet. Här kan också nämnas tidningen Från Riksdag & Departement som är en nyhetstidning gemensam för riksdag och regering och som sedan flera år administrativt varit inordnad i Riksdagens förvaltningskontor och som finansieras av riksdagen. Riksdagen har därtill under många år gjort insatser för spridande av samhällsinformation genom t.ex. telefonservice och riksdagens informationscentrum.

Riksdagen har gått in i projektet Det offentliga Sverige som är resultatet av ett förslag från Toppledarforum. Syftet med projektet är att främja användningen av Internet och förenkla åtkomsten av offentlig information i Sverige. Projektet skall pågå under 1997-1998 och finansieras av de tre huvudmännen Regeringskansliet, Landstingsförbundet och Svenska kommunförbundet. Riksdagens engagemang i projektet innebär att riksdagen svarar för driften av webbplatsen SverigeDirekt samt utvecklar webbplatsen tillsammans med huvudmännen.

Efterfrågan på information om EU har ökat avsevärt sedan riksdagen tog över Europainformationen enligt riksdagsbeslut i maj 1995 (1994/95:KU36). Enligt detta beslut skulle förvaltningsstyrelsen återkomma till riksdagen om den planerade verksamheten skulle kräva mer resurser än vad som då beräknades. Frågan om information till allmänheten om besluten i EU övervägs i enlighet med riksdagens beslut (KU 1996/97:2) f.n. i en intern utredning inom kontoret. Det gäller bl.a. uppgiften på detta område för tidningen Från Riksdag & Departement. I budgeten utgår styrelsen från att en förstärkning av riksdagens insatser på detta område bör göras. Det får ankomma på styrelsen att ta ställning till formerna för detta sedan utredningen redovisat sina överväganden. I det sammanhanget kommer styrelsen också att pröva tidningens uppdrag, allmänna inriktning, finansiering, etablering på internet m.m. Förvaltningsdirektören har av styrelsens direktions fått uppdraget att utreda denna fråga.

Bland de större övriga projekt som finns med i budgetförslaget kan särskilt nämnas plenisalen och ett handläggningssystem för beslutsprocessen

Dagens teknik i plenisalen börjar bli föråldrad och behöver ersättas, dessutom krävs en tätare integration med riksdagens övriga informationssystem. Förbättringar är också nödvändiga vad gäller ljud och bild i plenisalen. Den tekniska ombyggnaden av plenisalen innebär bl.a. en ny voteringsanläggning med tillhörande utrustning samt installation av tolkanläggning för de 15 EU-språken. Vissa förändringar på läktaren förbereds som ger fler sittplatser bl.a. för handikappade.

Principerna för det nuvarande datorstödet till beslutsprocessen i riksdagen lades i huvudsak fast i slutet av 1980-talet. Visserligen har modernare teknik successivt tagits i bruk, främst när det gäller textproduktionen, men mycket av den ursprungliga uppbyggnaden lever kvar. En följd av detta är att riksdagen har en rad delsystem för ärendehantering inom ramen för beslutsprocessen som sinsemellan inte är integrerade med varandra. Detta innebär mycket dubbelarbete och problem som försvårar arbetet för efterföljande nivå i handläggningsskedjan. Eftersom de programvaror som används för datorstödet till beslutsprocessen i riksdagen av skilda skäl måste bytas ut de närmaste åren med omprogrammeringar m.m. som följd, har en samlad översyn påbörjats av

nuvarande uppbyggnad. Syftet är att utveckla ett väl integrerat handläggningssystem som på ett samlat sätt ger stöd för produktion av behövliga dokument och all operativ användning av information som är kopplad till beslutsprocessen. Härigenom kommer aktualiteten och tillförlitligheten i riksdagens information att öka och nuvarande inslag av dubbelarbete att minska avsevärt.

Riksdagen har tidigare beslutat om förvärv av fastigheter i kvarteret Aurora och Kvasten 8 för övernattningsbostäder för riksdagens ledamöter. Medelsbehovet för de båda bostadsprojekten uppgår under 1998 till 28,6 miljoner kronor. Riksdagen bör därför bevilja förvaltningskontoret en låneram i Riksgäldskontoret om 28,6 miljoner kronor. Utgifter för ränta och amortering av lånen har beräknats i förslaget till anslag.

Riksdagens byggnader på Helgeandsholmen och i kvarteren Mars/Vulcanus och Cephalus utrustades i samband med ombyggnaderna 1980-83 med en automatisk brandlarmanläggning. Utbyte av anläggningen påbörjas 1997. Totalt beräknas kostnaden för nya brandlarmanläggningar, inkl vissa tillhörande brandskyddsåtgärder, uppgå till 22 miljoner kronor exkl. moms. Medelsutfallet kan beräknas till 12,5 miljoner kronor under 1998. Medel har avsatts för viss upprustning av Ledamotshuset.

Under beredningen av budgetförslaget har framförts önskemål om personalförstärkningar. Bakgrunden är för utskottens del omläggningen av budgetåret med tyngre arbetsbelastning under kortare kalender-tid under hösten, krav på ökade insatser rörande EU-frågor samt uppföljning och utvärdering av riksdagsbesluten. För förvaltningskontorets del hänför sig behoven bl.a. som tidigare nämnts till EU-upplysningen, som fått en kraftigt ökad efterfrågan på sina tjänster och till det administrativa området för att klara en ökande ärendemängd och egna administrativa datorsystem, när centrala system inte längre finns att tillgå. Tidningen Från Riksdag och Departement har som tidigare nämnts framfört önskemål om redaktionell förstärkning för att förbättra bevakningen av EU-frågorna. Även om övertidsuttaget har sjunkit något är det för delar av förvaltningen fortfarande oacceptabelt högt.

Förvaltningsstyrelsen har på förslag av talmanskonferensen godkänt inrättande av ett budgetkontor med i ett första skede tre anställda. Budgetkontoret, som inledningsvis inordnas i utredningstjänsten, skall bistå i första hand oppositionspartierna med kalkylmodeller och beräkningar för att tillhandahålla ett säkrare underlag när det gäller alternativ till regeringens budgetförslag. På sikt planeras budgetkontoret få ca fem anställda.

Mot bakgrund av bl.a. att talmanskonferensen tagit initiativ till och genomfört en analys av utskottsorganisationens struktur och kravet på återhållsamhet i budgetarbetet har förvaltningsstyrelsen avvisat kraven på förstärkning av löneanslaget. Ut-

gångspunkten är att eventuella förstärkningar på prioriterade områden måste göras genom omfördelning, även om det kan innebära en försämrad service inom vissa verksamheter.

ma att få ekonomiska konsekvenser för ombudsmännen.

B 3 Riksdagens ombudsmän, Justitieombudsmännen

1995/96	Utgift	48 973 ¹	Anslags-sparande	2 170
Därav 1996	Utgift	34 366		
1997	Anslag	35 074	Utgifts-prognos	35 100
1998	Förslag	35 960		
1999	Beräknat	37 472		
2000	Beräknat	38 655		

1. Belopen anges i tusental kronor

Riksdagens ombudsmän övervakar att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden. Ombudsmännen skall vidare verka för att brister i lagstiftningen avhjälps.

Justitieombudsmännen

JO-ämbetet skall lika effektivt som tidigare kunna handlägga inkommande klagomål från enskilda trots att antalet ökat och under senaste verksamhetsåret (1 juli 1995 - 30 juni 1996) uppgår till närmare 5 000.

Målet för 1998 är att, med bibehållen kvalitet i ärendehantering, fullgöra uppgifterna enligt instruktionen, hålla ärendebalanserna och den genomsnittliga handläggningstiden på samma nivå som budgetåret 1995/96 och bedriva inspektionsverksamhet, som har en klar rättsbefrämjande effekt, i ungefär samma omfattning som hittills.

Riksdagens ombudsmäns resursbehov styrs i huvudsak av ärendetillströmningen och JO:s initiativ- och inspektionsverksamhet, men också av ärendenas genomsnittliga svårighetsgrad och av den servicenivå som bör upprätthållas gentemot allmänheten och myndigheterna. Viss betydelse har även omfattningen av ombudsmännens internationella kontakter och engagemang, bl.a. för spridningen av Sveriges unika erfarenheter av ett utvecklat system för tillsyn genom parlamentariska ombudsmän. Vid anslagsberäkningen har Riksdagens ombudsmän utgått ifrån att några stora avvikelser från nuvarande förhållanden - bl.a. avseende ärendemängden - inte kommer att inträffa.

Riksdagens ombudsmän har i en komplettering till budgetunderlaget redovisat att ett nyligen träffat specialistavtal på Arbetsgivarverkets område kan kom-

Förvaltningsstyrelsens överväganden

Riksdagens förvaltningsstyrelse har inget att erinra mot Justitieombudsmännens beräkning. Beträffande de effekter ett specialistavtal på riksdagsområdet eventuellt kan komma att få för ombudsmännen menar förvaltningsstyrelsen att anslagssparandet från 1995/96 bör användas.

5 Regeringen m.m.

5.1 Omfattning/ändamål

Utgifterna för regeringen m.m. avser främst anslaget till Regeringskansliet m.m. (Utrikesdepartementets verksamhet budgeteras dock under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan).

I verksamhetsområdet ingår även stöd till de politiska partierna, allmänna val och Svensk författningssamling.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
3 014,2	1 954,1	2 507,5	2 222,2	2 175,2	2 113,1

Större förändringar 1995/96 och 1997

- Fr.o.m den 1 januari 1997 utgör Regeringskansliet en myndighet.

Prioriteringar för 1998

- Den största utgiftsökningen till 1998 utgörs av kostnaderna för de allmänna val som äger rum under hösten detta år.
- Regeringskansliets arbetsformer skall effektiveras genom ett fortsatt förändrings- och förnyelsearbete där utvecklandet av en intern styrningsprocess utgör en central del. Stora satsningar görs för att bättre ta till vara de möjligheter som informationstekniken erbjuder.
- EU-medlemskapets konsekvenser för dimensioneringen av Regeringskansliet skall analyseras. Vidare övervägs organisatoriska förändringar för att förbättra EU-samordningen.
- Förberedelserna för det svenska ordförandeskapet i EU under första halvåret 2001 intensifieras under 1998.

5.2 Anslagsavsnitt

C 1 Regeringskansliet m.m.

1995/96	Utgift	2 756 725	¹ Anslags-sparande	343 806
Därav 1996	Utgift	1 829 813		
1997	Anslag	1 944 624	Utgifts-prognos	2 288 000
1998	Förslag	1 870 944		
1999	Beräknat	1 908 993		
2000	Beräknat	1 961 857		

1. Beloppen anges i tusental kr

Den institutionella ramen för regeringens arbete anges i 7 kap. 1 § regeringsformen. Där föreskrivs att det för beredning av regeringsärenden skall finnas ett regeringskansli i vilket ingår departement för skilda verksamhetsgrenar samt att regeringen fördelar ärenden mellan departementen. Regeringen beslutar själv om indelningen i departement. Regeringskansliet består för närvarande av *Statsrådsberedningen*, som biträder statsministern och övriga statsråd om dessa inte biträds av något departement, *tretton departement* med uppgift att bereda regeringsärendena samt *Regeringskansliets förvaltningsavdelning*. Den närmare organisationen av Regeringskansliet framgår av förordningen (1996:1515, ändrad senast 1997:613) med instruktion för Regeringskansliet.

För den interna revisionen av verksamheten inom Regeringskansliet, kommittéväsendet och utrikesrepresentationen finns i Statsrådsberedningen Regeringskansliets revisionskontor. Från och med räkenskapsåret 1997 är Regeringskansliet även föremål för extern revision. Detta framgår av lagen (1997:560) om revision av Regeringskansliet, som trädde i kraft den 1 juli 1997. Den externa revisionen skall utföras av Riksdagens revisorer. Den första revisionsberättelsen skall lämnas till regeringen senast den 1 april 1998.

För budgetåret 1994/95 anvisade riksdagen för första gången medel till departementen - utom Utrikesdepartementet - samt till Statsrådsberedningen,

Regeringskansliets förvaltningskontor och kommittéväsendet över ett samlat anslag på statsbudgetens första huvudtitel (se prop. 1993/94:100 bil. 2, bet. 1993/94:KU29, rskr. 1993/94:233). Detta anslag ersatte 31 tidigare anslag som fanns uppförda under tolv av statsbudgetens huvudtitlar. För Utrikesdepartementets vidkommande budgeterades verksamheten fortfarande av ett särskilt anslag, gemensamt för Utrikesdepartementet och den svenska utrikesrepresentationen. Kostnaderna för sådana specialattachéer vid utlandsmyndigheterna som har ett annat departement än Utrikesdepartementet som huvudman, budgeterades dock under regeringskanslianslaget. Ordningen med ett gemensamt anslag för departementen, som tillkom för att öka möjligheterna att fortlöpande anpassa regeringskansliets organisation och dess insatser till ökade krav på flexibilitet i olika hänseenden, har tillämpats även under budgetåren 1995/96 och 1997.

För *innevarande budgetår* har riksdagen anvisat ca 1 945 miljoner kronor för de ändamål som tillgodoses från detta anslag. Av detta belopp har ca 264 miljoner kronor, dvs. ungefär 15 %, avsatts för utredningsverksamhet, huvudsakligen inom kommittéväsendet. Utredningsverksamheten under 1997 bekostas emellertid därutöver till betydande del av anslagsparandet från tidigare budgetår.

Regeringen har fördelat anslaget för budgetåret 1997 på följande sätt:

Statsrådsberedningen	48 125 000
Justitiedepartementet ¹	17 923 000
Försvarsdepartementet	68 121 000
Socialdepartementet	112 026 000
Kommunikationsdepartementet	64 872 000
Finansdepartementet	222 786 000
Utbildningsdepartementet	119 082 000
Jordbruksdepartementet	75 761 000
Arbetsmarknadsdepartementet	83 649 000
Kulturdepartementet	53 513 000
Närings- och handelsdepartementet	106 938 000
Inrikesdepartementet	95 326 000
Miljödepartementet	82 551 000
Regeringskansliets förvaltningsavdelning	148 843 000
Gemensamma ändamål	545 108 000

Av de för gemensamma ändamål avdelade medlen avser den största delen lokalkostnaderna för samtliga departement och övriga organ som ingår i Regeringskansliet. Från denna anslagspost bekostas också andra utgifter i Regeringskansliets verksamhet än rena förvaltningskostnader och som inte bör hänföras till något enskilt departement.

Regeringens överväganden

Anslag för budgetåret 1998

Anslaget till Regeringskansliet är det största av anslagen under utgiftsområdet Rikets styrelse och utgör i statsbudgeten för innevarande år drygt 51 % av utgiftsområdets utgifter. Rikets styrelse representerar i sin tur ca 0,56 % av statsbudgetens utgifter, vilket innebär att utgifterna för regeringen och Regeringskansliet - utom Utrikesdepartementet - samt utredningsväsendet tar i anspråk knappt 0,29 % av de av statens utgifter som bekostas från statsbudgeten. Denna relation utgjorde under de två tidigare budgetår som anslaget har funnits ca 0,26 % budgetåret 1994/95 och 0,29 % budgetåret 1995/96, räknat på statsbudgetens utfall under dessa budgetår.

Den 1 januari 1997 skedde en stor förändring när det gäller Regeringskansliets struktur. Från att tidigare ha omfattat femton, i förhållande till varandra självständiga myndigheter, utgör Regeringskansliet numera en enda myndighet. Myndigheten omfattar Statsrådsberedningen, departementen och Regeringskansliets förvaltningsavdelning. Chef för myndigheten Regeringskansliet är statsministern, som samtidigt är chef för Statsrådsberedningen. Bland statsråden har statsministern - enligt regeringsformens bestämmelser om regeringsarbetet - utsett chefer för de olika departementen. Departementscheferna har i den nya organisationen tilldelats i stort sett de beslutsbefogenheter som de, inom respektive departements verksamhetsområde, haft tidigare.

Regeringskansliets förvaltningsavdelning fullgör förvaltnings- och arbetsgivaruppgifter som rör myndigheten Regeringskansliet, men också sådana som rör utrikesrepresentationen och kommittéerna. Chef för Regeringskansliets förvaltningsavdelning är innehavaren av en nyrättad befattning som förvaltningschef i Statsrådsberedningen. Förvaltningschefen har ansvaret för administrativa frågor som rör flera departement.

Den omständigheten att Regeringskansliets uppgift är dels att bereda regeringsärendena, dels att i övrigt biträda regeringen och de olika statsråden i deras verksamhet, gör att det har ansetts motiverat att regeringen beslutar om verksamheten inom Regeringskansliet i något högre grad än vad som är fallet gentemot statens myndigheter i allmänhet. Sålunda är det regeringen som beslutar om fördelningen av anslagsmedel mellan departementen. Det ankommer alltså på regeringen att fördela det anslag som riksdagen anvisar för bekostandet av Regeringskansliets verksamhet. Det är vidare regeringen som anställer chefstjänstemännen och enhetscheferna m.fl. i departementen m.m. Regeringen beslutar också i andra övergripande frågor som rör Regeringskansliet och som är av särskild vikt. Regeringen har den 4 september 1997 beslutat om inriktningen av det fortsat-

ta förändrings- och förnyelsearbetet inom Regeringskansliet. Detta arbete, som utgör en fortsättning på det arbete som ledde till bildandet av myndigheten Regeringskansliet, skall säkerställa att Regeringskansliet är ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik. Ett medel att uppnå detta skall vara att utveckla en intern styrningsprocess för Regeringskansliet som är utformad utifrån de särskilda förutsättningar som gäller Regeringskansliet. Styrningsprocessen skall innefatta en gemensam verksamhetsplanering och uppföljning inom Regeringskansliet. Vidare skall kompetensförsörjningen i Regeringskansliet ses över. Arbetet skall bedrivas under förvaltningschefens ledning.

Sveriges medlemskap i Europeiska Unionen har i hög grad påverkat arbetet i Regeringskansliet. Arbetsmängden har inte bara ökat betydligt, utan verksamheten har också fått en annan karaktär än när beslut fattades av nationella organ. EU-medlemskapet påverkar många delar av Regeringskansliets verksamhet. Inom Regeringskansliet övervägs vilka organisatoriska förändringar som krävs på kort sikt för att förbättra EU-samordningen. Som ett led i det nyss nämnda förändrings- och förnyelsearbetet inom Regeringskansliet kommer vidare att inledas ett arbete som syftar till att, mot bakgrund av de erfarenheter som nu vunnits, närmare analysera EU-medlemskapets konsekvenser för dimensioneringen av Regeringskansliet.

Sverige kommer att för första gången utöva ordförandeskapet i EU:s ministerråd under första halvåret 2001. Som en följd av detta deltar Sverige också i den s.k. ledningstrojkan, dvs. konstellationen av närmast föregående, utövande och nästföljande ordförandeland, under det franska ordförandeskapet andra halvåret 2000 och det belgiska ordförandeskapet andra halvåret 2001. För Regeringskansliet innebär detta en rad nya och resurskrävande arbetsuppgifter, som förutsätter god organisation och framförhållning vad gäller organisationsanpassning, personalplanering, kompetensutveckling, mötesplanering m.m. Arbetet med att förbereda de svenska insatserna har redan inletts i Regeringskansliet och kommer att intensifieras under 1998. Förberedelsearbetet kommer enligt regeringens bedömning att kräva väsentligt ökade resurser under de närmaste budgetåren.

Ett utvecklat och effektivt regeringskansli måste kunna ta till vara de möjligheter som den moderna informationstekniken erbjuder. En grundprincip för hanteringen av IT-frågorna i Regeringskansliet är att generella tillämpningar och en gemensam teknisk infrastruktur finns utvecklade och att de finansieras och förvaltas sammanhållet för hela Regeringskansliet. En ny organisation för sådana frågor har genomförts under vinterhalvåret 1996/97. En effektivare teknik och en höjd ambitions- och servicenivå kräver vidare att ytterligare investeringar av betydande om-

fattning görs i anläggningstillgångar för förvaltningssändamål. Den utvecklade informationstekniken skall också tas i anspråk för effektivare kommunikation med riksdagen och för att förbättra Regeringskansliets informationsverksamhet gentemot myndigheter, allmänhet och medier. En slagkraftigare organisation för den utåtriktade informationen och för kontakter med allmänheten - Information Rosenbad - har likaså genomförts under vintern 1996/97.

Som redan nämnts utgör kostnaderna för utredningsväsendet en betydande del av detta anslag. Under innevarande år har utredningarna till en del kunnat bekostas med anslagssparande. Några sådana möjligheter väntas däremot inte finnas till nästa år. Den för närvarande stora omfattningen av utredningsverksamheten, som beräknas fortsätta även under nästa år, har således stor betydelse för medelsbehovet på anslaget. I den senaste kommittéberättelsen (skr. 1996/97:103), som överlämnades till riksdagen i februari 1997, finns en redovisning av kostnaderna till och med budgetåret 1995/96 för pågående och under år 1996 avslutade kommittéer och för utvecklingen av kostnaderna för kommittéväsendet totalt sett under de senaste sex budgetåren.

I anslaget Regeringskansliet m.m. har under budgetåren 1994/95 - 1997 inte ingått medel för Utrikesdepartementets verksamhet. Denna har i stället budgeterats tillsammans med utrikesrepresentationen. Så är fallet även i regeringens budgetförslag för budgetåret 1998 där kostnaderna för Utrikesdepartementet fortfarande återfinns under utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan. Myndigheten Regeringskansliet kommer således även under nästa budgetår att till viss del finansieras med medel från anslaget Utrikesförvaltningen (utgiftsområde 5). Det förändrings- och förnyelsearbete inom Regeringskansliet som kommer att ske i enlighet med regeringens ovan nämnda beslut får visa vilka budgetmässiga och administrativa förutsättningar som finns för att anslagsberäkna hela Regeringskansliet under samma anslag på statsbudgeten.

Som framgått av det föregående kommer mycket stora krav att ställas på Regeringskansliet under nästa budgetår. Regeringen föreslår dock inte någon anslagshöjning till 1998 förutsatt att medel kan omfördelas mellan anslagen Utrikesförvaltningen och Regeringskansliet m.m. Under anslaget Utrikesförvaltningen beräknas nämligen ett anslagssparande finnas vid utgången av 1997. Regeringen förordar att 135 miljoner kronor av detta anslagssparande får föras över som anslagssparande till anslaget Regeringskansliet m.m. för att bekosta verksamhet i de delar av Regeringskansliet som budgeteras under detta anslag. En sådan användning av anslagssparande under anslaget Utrikesförvaltningen kräver riksdagens medgivande.

Anslaget bör sammanfattningsvis föras upp i statsbudgeten för nästa budgetår med 1 870 944 000

kronor. När det gäller Regeringskansliets kostnader på lite längre sikt avser regeringen att inför 1998 års ekonomiska vårproposition närmare analysera resursbehovet under de båda anslag - Regeringskansliet m.m. och Utrikesförvaltningen - som Regeringskansliet för närvarande finansieras från. Analysen skall göras mot bakgrund av dels de nya förutsättningar som påverkar kostnadsbildningen och som angetts i det föregående, dels angelägenheten av att finna en rimlig nivå på anslagen för att Regeringskansliet effektivt skall kunna fullgöra det biträde med ledningen och styrningen av statsförvaltningen som regeringen kan kräva av sitt kansli. I detta sammanhang får även vägas in de allmänna förvaltningspolitiska överväganden som skall göras mot bakgrund av det betänkande (SOU 1997:57) som Förvaltningspolitiska kommissionen (Fi 1995:13) har lämnat under våren 1997. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

Övriga frågor

I sitt granskningsbetänkande våren 1997 (bet. 1996/97:KU30 avsnitt 3.1) uppmärksammade och påtalade konstitutionsutskottet bl.a. att regeringen bemyndigat departement (efter den 1 januari 1997 Regeringskansliet) att disponera anslag på statsbudgeten även om dessa inte har samband med departementsadministrationen och arbetet med beredning av regeringsärenden. Utskottet betonade att *anslagsmedel som disponeras av Regeringskansliet* bör avse den interna verksamheten, berednings- och uppföljningsarbete eller informationsinsatser. Andra anslagsdispositioner bör beslutas av regeringen, om beslutet kräver ett ställningstagande från regeringen som politiskt organ, eller av någon myndighet under regeringen.

Regeringen har i regleringsbrev för budgetåret 1997 i ett ganska stort antal fall, under de flesta utgiftsområden, delegerat dispositionen av anslag eller delar av anslag till Regeringskansliet. I vissa fall är sambandet med verksamheten inom Regeringskansliet litet. Mot bakgrund av vad konstitutionsutskottet har anfört kommer regeringen att vid beredningen av regleringsbrev för nästa budgetår i varje särskilt fall noggrant pröva skälen för att anslagsmedel ställs till Regeringskansliets disposition.

Före budgetåret 1989/90 fanns på de flesta huvudtitlar i statsbudgeten uppförda särskilda reservationsanslag till *Extra utgifter*. Från dessa anslag - vilkas storlek under budgetåret 1988/89 varierade mellan 400 000 kr och 1 880 000 kr - kunde betalas kostnader för olika ändamål som inte täcktes av andra anslag på statsbudgeten och som inte varit kända när statsbudgetförslaget beräknades, men som ändå av regeringen befanns vara angelägna att täcka. Härigenom skapades en önskvärd flexibilitet när det gällde mindre statliga engagemang, i regel av engångsnatur.

I 1989 års budgetproposition (prop. 1988/89:100 bil.1) anförde föredragande statsrådet att några särskilda reservationsanslag till Extra utgifter inte borde föras upp i statsbudgeten för budgetåret 1989/90. Medel motsvarande vad som tidigare budgeterats under Extra utgiftsanslagen beräknades i stället under anslagen till departementen. Förfarandet föranledde inget uttalande från finansutskottets sida och riksdagen lade regeringens anmälan till handlingarna (bet. 1988/89:FiU20, rskr. 1988/89:101). Riksdagen godtog alltså en viss vidgning av användningsområdet för departementsanslagen.

Anslagen till de olika departementen sammanfördes budgetåret 1994/95 till det gemensamma anslaget Regeringskansliet m.m. Regeringen anser, mot den här tecknade bakgrunden, att regeringen bör ha möjlighet att även från anslaget Regeringskansliet m.m. ta i anspråk medel för sådana begränsade ändamål som ursprungligen tillgodosågs från Extra utgiftsanslagen. Det kan således gälla ändamål som inte i sig avser kostnader för Regeringskansliet, men som hänger samman med den verksamhet som bedrivs inom den sektor av samhällslivet som ett departements verksamhetsområde omfattar. Någon uppräknings av anslaget begärs inte för detta.

C 2 Svensk författningssamling

1995/96	Utgift	1 392	¹	
Därav 1996	Utgift	1 373		
1997	Anslag	1 011	Utgifts- prognos	1 000
1998	Förslag	1 011		
1999	Beräknat	1 011		
2000	Beräknat	1 011		

1. Beloppen anges i tusental kronor

Från anslaget betalas bl.a. den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek som regleras i 7 § författningssamlingsförordningen (1976:725), den s. k. frilistan.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av den år 1997 gjorda upphandlingen av tryck- och distributionstjänsten för SFS föreslår regeringen att ett oförändrat anslag på 1 011 000 kronor anvisas för ändamålet. Det nuvarande avtalet gäller till utgången av år 1998. Efter detta kommer en ny upphandling att göras. För åren 1999 och 2000 beräknas dock anslaget uppgå till samma nivå som för år 1998.

C 3 Allmänna val

1995/96	Utgift	68 983	¹	
Därav 1996	Utgift	3 956		
1997	Anslag	48 000	Utgifts- prognos	48 000
1998	Förslag	205 000		
1999	Beräknat	120 000		
2000	Beräknat	5 000		

1. Beloppen anges i tusental kronor

Från anslaget betalas statens kostnader för valsedlar, valkuvert och andra valtillbehör samt ersättningar till vissa myndigheter m.m. för biträde i samband med allmänna val. Anslagsbelastningen är beroende på vilka val som hålls under året. Under hösten 1997 skall kyrkoval hållas.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget år 1998 skall uppgå till 205 000 000 kronor. Beloppet avser kostnader för 1998 års allmänna val till riksdagen, kommunfullmäktige och landsting. För åren 1999 och 2000 beräknas anslaget uppgå till 120 000 000 respektive 5 000 000 kronor.

C 4 Stöd till politiska partier

1995/96	Utgift	176 903	¹	
Därav 1996	Utgift	113 210		
1997	Anslag	145 200	Utgifts- prognos	140 708
1998	Förslag	145 200		
1999	Beräknat	145 200		
2000	Beräknat	145 200		

1. Beloppen anges i tusental kronor

Enligt lagen (1972:625, omtryckt 1987:876, ändrad senast 1996:1533) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag. Kanslistödet som i princip är avsett endast för partier som är företrädare i riksdagen, lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Nu gällande belopp fastställdes till sin nuvarande nivå år 1996 (prop. 1996/97:1 utg.omr. 1, bet. 1996/97:KU1, rskr. 1996/97:85).

Regeringens överväganden

I statsbudgeten för år 1997 höjdes anslaget med 30 000 000 kronor till 145 200 000 kronor. Regeringen har i 1997 års ekonomiska vårproposition (1996/97:150) beräknat ramen för utgiftsområdet så att denna anslagsnivå ligger kvar under perioden. Regeringen föreslår därför att anslaget skall vara 145 200 000 kronor för åren 1998-2000.

6 Centrala myndigheter

6.1 Omfattning/ändamål

Verksamhetsområdet omfattar Justitiekanslern, Datainspektionen och Sametinget. Anslaget till Sametinget finansierar plenummöten, Sametingets kansli i Kiruna, utvecklingsarbetet inom bl.a. språk- och informationsområdet samt nordisk och internationell verksamhet.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
61,2	41,2	47,0	47,1	48,6	49,7

Sammanfattande kommentar till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall samt större förändringar 1995/96 och 1997

- Antalet ej avgjorda ärenden hos Justitiekanslern har ökat trots att antalet avgjorda ärenden har ökat. Ärendebalansens åldersstruktur har dock förbättrats genom att antalet ärenden äldre än ett år har minskat.
- Datainspektionens egeninitierade inspektioner har ökat. Antalet inkomna tillståndsansökningar har minskat till följd av att generella föreskifter numera får utfärdas för personregister.
- Genom Sametinget har informationen om samiska förhållanden ökat och möjligheter till nordisk samordning skapats.

Mål inom verksamhetsområdet

- Justitiekanslern skall värna rättssäkerheten och förbättra effektiviteten på den offentliga förvaltningens område, se till att den enskilde kommer till sin rätt utan att det allmänna intresset sätts åt sidan på skaderegleringens område samt bidra till en riktig rättstillämpning och lagföring på tryckfrihetens och yttrandefrihetens områden.

- Automatisk databehandling av personuppgifter skall inte medföra otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. God sed skall iaktas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.
- Verka för en levande samisk kultur.

Prioriteringar för 1998

- Sametinget ges ökade ekonomiska resurser för bl.a. partistöd och kommande val.

6.2 Anslagsavsnitt

D 1 Justitiekanslern

1995/96	Utgift	11 161	¹ Anslags-sparande	438
Därav 1996	Utgift	7 688		
1997	Anslag	8 739	Utgifts-prognos	9 000
1998	Förslag	9 199		
1999	Beräknat	9 531		
2000	Beräknat	9 875		

1. Beloppen anges i tusental kronor

Justitiekanslern (JK) skall utöva tillsyn över den offentliga verksamheten. Han skall vidare bevaka statens rätt och vara regeringens juridiske rådgivare och högste ombudsman.

Till JK:s arbetsuppgifter hör även att besluta i skaderegleringsfrågor och att utföra vissa processförande uppgifter. JK skall dessutom fullgöra åklagaruppgifter på tryckfrihetens och yttrandefrihetens områden. JK har slutligen tillsyn över advokatväsendet och vissa uppgifter i fråga om personregister och övervakningskameror.

I det sammanhanget finns det skäl att nämna att flera av de lagstiftningsärenden som för närvarande

bereds inom Justitiedepartementet kan komma att påverka JK:s arbetsuppgifter.

En viktig arbetsuppgift under innevarande budgetår har varit handläggningen av ett flertal ärenden angående vålds- och barnpornografi samt även s.k. rasistisk musik. Vidare har JK på regeringens uppdrag kartlagt behovet av att stärka kontrollen över medelsförvaltningen m.m. inom den offentliga förvaltningen (se rapporten Förstärkt skydd mot oegentligheter i offentlig förvaltning).

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

JK:s mål är att värna rättssäkerheten och förbättra effektiviteten på den offentliga förvaltningens område, att se till att den enskilde kommer till sin rätt utan att det allmänna intresset sätts åt sidan på skaderegleringens område samt att bidra till en riktig rättstillämpning och lagföring på tryckfrihetens och yttrandefrihetens områden.

Av resultatredovisningen framgår att antalet inkomna ärenden har ökat med 9 % och att antalet avgjorda ärenden har ökat med 7 %. Vidare framgår att ärendebalansen har ökat med 30 %. En orsak till den kraftiga ökningen av ärendebalansen är att personalsituationen har varit besvärlig under år 1996. Emellertid har ärendebalansens åldersstruktur förbättrats på så sätt att antalet balanserade ärenden äldre än ett år har minskat från 29 % till 13 %. Den besvärliga personalsituationen har medfört att JK inte har genomfört några inspektioner under budgetåret 1995/96. Mot bakgrund av den personalsituation som har gällt för myndigheten får JK:s resultat anses gott.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen avseende JK för år 1995/96.

Slutsatser

Regeringens bedömning är att verksamhetens nuvarande omfattning är väl avvägd och regeringen anser därför att JK för år 1998 bör anvisas ett anslagsbelopp som uppgår till 9 199 000 kronor. För åren 1999 och 2000 beräknas anslagsbeloppet till 9 531 000 respektive 9 875 000 kronor.

D 2 Datainspektionen

1995/96	Utgift	32 800	¹ Anslags-sparande	2 507
Därav 1996	Utgift	21 954		
1997	Anslag	23 444	Utgifts-prognos	24 500
1998	Förslag	24 493		
1999	Beräknat	25 262		
2000	Beräknat	25 715		

¹ Beloppen anges i tusental kronor

Datainspektionen prövar frågor om tillstånd och utövar tillsyn enligt datalagen (1973:289), kreditupplysningslagen (1973:1173) och inkassolagen (1974:182) samt utfärdar licens enligt datalagen. Datainspektionen utövar dessutom tillsyn enligt lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Datainspektionens mål är följande.

- Automatisk databehandling av personuppgifter skall inte medföra otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. Målet skall nås utan att användningen av teknik onödigt hindras eller försvåras.
- God sed skall iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Målen för Datainspektionens verksamhet avser effekter som är svåra att mäta. Regeringen anser därför att det får godtas att Datainspektionen i årsredovisningen redovisar endast vilka åtgärder som har vidtagits för att uppnå de övergripande målen. Det är emellertid angeläget att inspektionen fortsätter sina ansträngningar för att finna mätbara indikatorer på måluppfyllelsen.

Antalet egeninitierade inspektioner har ökat med 18 % under budgetåret 1995/96. Jämfört med budgetåret 1993/94 har antalet inspektioner närmast fördubblats.

Antalet inkomna tillståndsansökningar har minskat med 21 % jämfört med budgetåret 1994/95. En väsentlig förklaring till denna minskning är att Datainspektionen sedan år 1995 utfärdar generella föreskrifter för personregister som är vanliga inom ett område. Register som förs enligt sådana föreskrifter är inte tillståndspliktiga, vilket har medfört att en mängd enklare tillståndsärenden har fallit bort. En konsekvens av detta är att den genomsnittliga styckkostnaden för tillståndsärenden har ökat kraftigt.

Förändringar inom området

Regeringen har föreslagit att riksdagen skall godkänna konventionen om upprättandet av en Europeisk polisbyrå (Europolkonventionen). Den europeiska polisbyrån, Europol, är en organisation som har till främsta uppgift att vara ett kriminalunderrättelseorgan för medlemsstaterna i EU. Europolkonventionen innehåller ett antal regler som tar sikte på enskildas integritetsskydd och skydd för känsliga personuppgifter. I propositionen (prop.1996/97:164) anges att Europol kommer att medföra vissa ökade arbetsuppgifter för Datainspektionens del i dess roll som nationell tillsynsmyndighet och som Sveriges representant i det gemensamma tillsynsorganet, vilket medför att kostnaderna för denna del av inspektionens verksamhet kommer att öka. Beträffande finansieringsfrågan uttalar regeringen att den senare, när större klarhet vunnits om de kostnader som Europol-samarbetet medför, kommer att ta ställning till om och i vilken utsträckning inspektionens resursbehov påverkas. Konventionen beräknas träda i kraft under första halvåret 1998 och strävan är att Europol-samarbetet skall inledas i mitten av 1998. Redan nu medför emellertid Europolarbetet kostnader för resor m.m.

Datainspektionens verksamhet berörs också av vissa ändringar i kreditupplysningslagen (1973:1173) (se prop. 1996/97:65, bet. 1996/97:FiU 23 och 27, rskr. 1996/97:274). Ändringarna innebär, såvitt nu är ifråga, att Datainspektionen skall ha hand om tillståndsgivningen och vara tillsynsmyndighet på hela kreditupplysningsområdet. Mot den bakgrunden har det införts en bestämmelse om avgiftsskyldighet i kreditupplysningslagen. Bestämmelsen har utformats så att regeringen får föreskriva om skyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet att betala avgift för tillsynsverksamheten. Avgiften skall påföras av Datainspektionen. Lagändringarna har trätt i kraft den 1 juli 1997. Frågan om det finns behov av att införa avgiftsskyldighet för den som bedriver kreditupplysningsverksamhet kommer att övervägas i samband med nedan nämnda överväganden om hur Datainspektionens verksamhet skall finansieras i framtiden.

Av stor betydelse för Datainspektionens verksamhet är Datalagskommitténs betänkande Integritet • Offentlighet • Informationsteknik (SOU 1997:39), som överlämnades i april 1997. I betänkandet lämnas förslag till bl.a. en helt ny persondatalag som till största delen bygger på Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. Datalagskommitténs förslag i denna del innebär att Datainspektionen får delvis andra uppgifter, nämligen att lämna information och rådgivning, att utöva tillsyn och att utarbeta föreskrifter. Förslaget innebär att antalet anmälningar och förhands-

kontroller av personuppgifter skall begränsas till ett minimum och att Datainspektionens resurser i stället skall användas för att ge råd, sprida kunskap och utöva tillsyn. Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 1999. Regeringen avser att överlämna en proposition till riksdagen i december 1997.

Datalagskommittén anser att de föreslagna uppgifterna får anses mera krävande och kvalificerade än de uppgifter som Datainspektionen utför i dag. När det gäller kostnaderna för Datainspektionens verksamhet gör kommittén den bedömningen att inspektionens förändrade uppgifter kommer att ställa krav på något ökade resurser i form av bl.a. en högre kompetensnivå för att klara av den intensifierade tillsynsverksamheten, den ökade föreskriftsgivningen, de utvidgade informationsbehoven och den förstärkta rådgivningsverksamheten. Frågan om hur Datainspektionens verksamhet skall finansieras i framtiden kommer att övervägas i samband med den fortsatta beredningen av Datalagskommitténs betänkande.

Budget för avgiftsfinansierad verksamhet

Det ekonomiska målet för Datainspektionen är att verksamhetens kostnader skall täckas genom avgifter. Inkomsterna redovisas på statsbudgetens inkomstsida under inkomstiteln 2552 Övriga offentligrättsliga avgifter. Avgiftsinkomsterna beräknas understiga kostnaderna åren 1997 (1,6 mkr) och 1998. Till följd av att avgiftsinkomsterna tidigare överstigit kostnaderna kommer dock det ekonomiska målet inte att äventyras.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen avseende Datainspektionen för år 1995/96.

Slutsatser

Regeringens bedömning är att verksamhetens nuvarande omfattning är väl avvägd och att Datainspektionen därför för år 1998 bör anvisas ett anslagsbelopp som uppgår till 24 493 000 kronor. För åren 1999 och 2000 beräknas anslagsbeloppet till 25 262 000 respektive 25 715 000 kronor.

D 3 Sametinget

1995/96	Utgift	17 195	¹ Anslags- sparande	972
Därav 1996	Utgift	11 556		
1997	Anslag	10 497	² Utgifts- prognos	13 500
1998	Förslag	13 365		
1999	Beräknat	13 739		
2000	Beräknat	14 123		

1. Beloppen anges i tusental kronor.

2. Ytterligare 2 miljoner kronor föreslås anvisas på tilläggsbudget

Sametinget är en statlig förvaltningsmyndighet och samtidigt ett samiskt folkvalt organ. Sametinget inledde sin verksamhet i augusti 1993. De övergripande målen är enligt sametingslagen (1992:1433) att verka för en levande samisk kultur och därvid ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Sametinget skall bl.a. medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas.

Det hölls val till Sametingets folkvalda del den 18 maj 1997. För detta ändamål anvisade riksdagen 2 miljoner kronor på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1995/96. En del av utgifterna för valet uppkom dock under första halvåret 1997, vilket förklarar det ingående anslagssparandet.

Prognosen för år 1997 tyder på ett överskridande av anslaget. Regeringen föreslår att riksdagen på tilläggsbudget anvisar Sametinget ytterligare 2 miljoner kronor för innevarande budgetår.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Sametingets årsredovisning, effektbedömningar och redovisning av styckkostnader har blivit mer över-skådliga jämfört med föregående år. En mer genomarbetad bedömning av effekter och kvalitet saknas dock, vilket gör det svårt att bedöma Sametingets resultat i förhållande till de mål regeringen angivit i

regleringsbrevet för budgetåret 1995/96. Informationen om samiska förhållanden har ökat och möjligheterna till nordisk samordning har skapats genom tillkomsten av det nordiska parlamentariska rådet. Sammantaget finns det dock mycket som tyder på att Sametinget har uppnått de mål som ställts upp i regleringsbrevet för budgetåret 1995/96.

Regeringen planerar att inför utformningen av 1998 års regleringsbrev, i samarbete med Sametinget, precisera tingets verksamhetsmål. Detta bör skapa förutsättningar för ytterligare förbättring av tingets resultatredovisning.

Riksrevisionsverket har på uppdrag av Jordbruksdepartementet analyserat Sametingets resursbehov och kommit till slutsatsen att ytterligare medel borde anvisas för år 1998. Den ökade medelstilledningen skall bl.a. avse partistöd, förberedelser för nästa val (år 2001), ett nyligen beslutat nordiskt parlamentariskt råd samt plenum. RRV konstaterar samtidigt att ytterligare medel behövs för innevarande år.

Bl.a. mot bakgrund av resultatet av RRV:s analys har regeringen beräknat att anslaget bör höjas med 2,5 miljoner kronor i jämförelse med 1997 års anslagsnivå. RRV föreslår även en rad effektiviserings- och besparingsåtgärder. Dessa förslag har dock ännu inte färdigbehandlats av regeringen.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser.

Riksrevisionsverket har lämnat en revisionsberättelse utan invändning vilket innebär att årsredovisningen för räkenskapsåret 1995/96 i allt väsentligt varit rättvisande.

Slutsatser

Regeringen föreslår att Sametinget anvisas 13 365 000 kronor för år 1998. För åren 1999 och 2000 beräknas anslagsbehovet vara reellt oförändrat.

7 Mediefrågor

7.1 Omfattning/ändamål

I verksamhetsområdet ingår presstödet, stödet till radio- och kassettidningar och de statliga myndigheterna inom press-, radio- och TV-området.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
1 170,2	655,2	658,2	679,1	679,7	680,3

Sammanfattande kommentarer till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

- Till följd av bl.a. upplageminskningar har lönsamheten försämrats för många dagstidningar. Som en konsekvens av detta minskar utbetalningarna av driftsstöd, eftersom stödet baseras på upplagenivå.
- Myndigheterna på radio- och TV-området befinner sig i ett utvecklingskede. Målet är att anpassa verksamheten till de snabba förändringarna på medieområdet.

Större förändringar

- Radio- och TV-lagen (1996:844) trädde i kraft den 1 december 1996.
- Riksdagen har beslutat att digitala TV-sändningar skall införas i flera steg med möjlighet för statmakterna att successivt ta ställning till om och på vilket sätt verksamheten skall fortsätta. En särskild utredare har fått i uppdrag att förbereda sändningsverksamheten (dir. 1997:19)

Mål inom verksamhetsområdet

- De främsta målen för statens insatser på massme-
dieområdet är att stödja mångfald och reella ytt-

randemöjligheter, garantera massmediernas oberoende samt säkerställa tillgängligheten till massmedierna.

Prioriteringar för 1998

- Åtgärder vidtas för att minska de problem som dagspressen möter. Ett tillfälligt driftsstöd införs i syfte att förbättra dagspressens situation. Stödet fördelas under åren 1997 och 1998.
- Frågorna om digital marksänd TV och digital radio bereds vidare.

7.2 Resultatbedömning och slutsatser

På medieområdet sker just nu dramatiska förändringar. Distributionsvägarna för olika slag av information blir fler och medierna befinner sig i en allt mer internationell miljö. Teknikutvecklingen är drivkraften bakom en stor del av förändringarna, inte minst genom att gränserna mellan olika medier – radio, TV samt data- och telekommunikation – blir alltmer otydliga. Regeringen har, mot denna bakgrund, beslutat att en särskild utredare skall analysera behovet av, förutsättningarna för samt konsekvenserna av en samordning av lagstiftningen för ljudradio, television, övrig radiokommunikation och televerksamhet. Utgångspunkten skall vara att lagstiftningen bör underlätta utvecklingen av elektroniska informationstjänster och ta tillvara medborgarnas, näringslivets och samhällets olika behov med avseende på sådana tjänster (dir. 1997:95). Samtidigt sker en ökad ägarkoncentration på viktiga delar av mediemarknaden. I början av år 1998 kommer förslag från Mångfaldsrådet som skulle kunna påverka denna snabba koncentration av ägande och makt.

Dagspressens totalupplaga har sjunkit de senaste åren. Enligt Tidningsstatistik AB var totalupplagan 1996 drygt 4,3 miljoner exemplar, vilket är en minskning med ca 200 000 exemplar jämfört med året innan. Morgontidningen har dock fortfarande en stark ställning. I 1996 års Mediebarometer från Nordicom framkommer att drygt 70 % av befolkningen mellan 9 och 79 år använder en morgontidning en genomsnittlig dag.

Presstödet betydelse för tidningsutgivningen kan avläsas på det antal tidningar som är beroende av presstöd och upplagorna för dessa. För tidningar med allmänt driftsstöd som kommer ut med 1-2 nummer per vecka täcker presstödet ca 30 % av tidningarnas totala kostnader. För tidningar med 3-6 nummer per vecka är motsvarande andel av kostnaderna ca 15 %. Lönsamheten har försämrats för många dagstidningar. Flera tidningar hotas också av nedläggning.

Under våren 1997 har två promemorior lämnats till regeringen med förslag på åtgärder avseende presstödet. I den ena promemorian, från Presstödsnämndens kansli, föreslås att ett tillfälligt driftsstöd införs under två år. Den andra promemorian avser ett stöd för samverkan mellan dagstidningar och har lämnats av Rådet för mångfald inom massmedierna. Promemoriorna har remissbehandlats. Regeringen har i förslaget till tilläggsbudget för år 1997 som lämnas i denna proposition föreslagit att ett tillfälligt driftsstöd införs. Stödet avses främst lämnas till de dagstidningar som får allmänt driftsstöd under åren 1997 och 1998. Frågan om ett samverkansstöd bereds nu vidare i Regeringskansliet för ställningstagande vid en senare tidpunkt.

Stödet till radio- och kassettidningar uppvisar i allt väsentligt önskvärda effekter. De flesta synskadade som så önskar kan abonnera på en dagstidning och utgivningen av taltidningar täcker nästan hela landet. Introduktionen av digitala taltidningar, s.k. RATS-tidningar (radiosänd talsyntestidning för synskadade), har dock gått långsammare än planerat bl.a. beroende på problem med talsyntesens kvalitet.

Radio- och TV-verkets tillståndsgivning fungerar väl. Verksamheten bedrivs snabbt, effektivt och rättssäkert. Under senare tid har frågor som rör digital TV och radio varit prioriterade områden. Radio- och TV-verkets löpande ärendehandläggning är resurskrävande. Detta har bidragit till att uppdraget att följa utvecklingen på radio- och TV-området inte kunnat fullgöras. Granskningsnämndens verksamhet bedrivs effektivt och rättssäkert. Antalet egna initiativärenden har ökat under året. Granskningsnämnden har genom att synliggöra nämndens arbete bidragit till att öka informationen om mediebranschen till allmänheten och andra aktörer på området. Dessa uppgifter kan utvecklas ytterligare.

Slutsatser

Situationen på dagstidningsmarknaden är ett hot mot mångfalden. Därför finns ett stort behov av åtgärder som kan vända den negativa trenden för många tidningar. Regeringen kommer att följa utvecklingen inom dagspressen under 1998. Beredningen om behov av ytterligare åtgärder inom presstödet fortsätter med anledning av Mångfaldsrådets promemoria.

De snabba förändringarna inom medieområdet bör avspeglas i myndigheternas arbete. Särskilda krav på flexibilitet, kompetensutveckling och kunskapsöverföring bör ställas på de olika mediemyndigheterna.

Inriktningen på Presstödsnämndens och Taltidningsnämndens verksamhet bör ligga fast.

Regeringens bedömning är att fortsatta insatser inom verksamhetsområdet är viktiga för att uppnå mångfald och reella yttrandemöjligheter. Särskilda förutsättningar bör på sikt skapas för att ge mediemyndigheterna möjlighet att på ett effektivt sätt följa utvecklingen inom medieområdet.

7.3 Anslagsavsnitt

E 1 Presstödsnämnden och taltidningsnämnden

1995/96	Utgift	8 411	¹ Anslags-sparande	897
Därför 1996	Utgift	5 900		
1997	Anslag	5 536	Utgifts-prognos	5 119
1998	Förslag	5 659		
1999	Beräknat	5 819		
2000	Beräknat	5 985		

1. Beloppen anges i tusental kronor

Presstödsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen. Taltidningsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till radio- och kassettidningar. De två nämndernas förvaltningsuppgifter fullgörs av Presstödsnämndens kansli.

Anslagssparandet för budgetåret 1995/96 avses användas för att göra en förstudie om taltidningssystem baserat på öppna standarder och för att göra offentlig information elektroniskt tillgänglig. Prognosen för år 1997 indikerar ett visst anslagssparande.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Under budgetåret 1995/96 har Presstödsnämnden behandlat 61 ärenden vilket kan jämföras med 107 ärenden under föregående budgetår. Minskningen beror framför allt på att utvecklingsstödet avskaffats.

Från och med den 1 januari 1996 betalas driftsstödet ut varje månad mot tidigare en gång per år. Antalet förfrågningar om vilka regler som gäller för elektroniskt distribuerade tidningar har ökat. Hittills har emellertid inga ansökningar om stöd till sådana tidningar lämnats till Presstödsnämnden.

I Taltidningsnämnden behandlades 73 ärenden under budgetåret 1995/96, vilket är en liten minskning jämfört med föregående år.

För år 1998 föreslås att en besparing på statlig konsumtion planenligt tas ut med 159 000 kronor.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser

RRV:s revisionsberättelse innehåller inte några in-
vändningar.

Slutsatser

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 5 659 000 kronor anvisas Presstödsnämnden för år 1998. För åren 1999 och 2000 beräknas anslaget till 5 819 000 kronor respektive 5 985 000 kronor.

E 2 Presstöd

1995/96	Utgift	955 495	¹	
Därav 1996	Utgift	515 600		
1997	Anslag	521 579	²	Utgifts- prognos 521 579
1998	Förslag	531 579		
1999	Beräknat	531 579		
2000	Beräknat	531 579		

1. Beloppen anges i tusental kronor

2. Varav minskning med 20 miljoner kronor i tilläggsbudget

Anslaget disponeras av Presstödsnämnden i enlighet med bestämmelserna i presstödsförordningen (1990:524). Utgifterna för presstödet styrs av bl.a. antalet stödberättigade tidningar och storleken på de stödberättigade tidningarnas upplagor. Anslaget för pressstöd används för tre ändamål: driftsstöd till dagspressen, distributionsstöd till dagspressen och täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till dagspressen.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Underutnyttjandet av anslaget är bl.a. en följd av att många stödtidningars upplagor minskar. Under år 1996 fanns det 163 dagstidningar. Av dessa hade 73 tidningar driftsstöd. Den sammanlagda upplagan för stödtidningarna var 775 000 exemplar. Stödtidningarna är i hög grad beroende av driftsstöd för sin överlevnad.

En neddragning av ramen för anslaget med 10 miljoner kronor fr.o.m. år 1998 beräknades i 1997 års ekonomiska vårproposition (prop. 1996/97:150, bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284).

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Presstödsnämndens intäkter avseende avgifter för statliga garantier uppgick till 95 000 kronor under budgetåret 1995/96. Presstödsnämnden har för år 1998 budgeterat 63 000 kronor i avgiftsintäkter för statliga garantier. Intäkterna disponeras inte av myndigheten.

Slutsatser

Många tidningar med driftsstöd har en svår ekonomisk situation. Mindre upplagor leder till att driftsstödet minskar, vilket ytterligare försvårar den ekonomiska situationen. Regeringen föreslår i förslaget till tilläggsbudget i denna proposition att ett tillfälligt driftsstöd införs och fördelas under åren 1997 och 1998 som en åtgärd att förbättra driftsstödstitidningarnas ekonomi. Regeringen bedömer att åtgärderna kan rymmas inom en oförändrad anslagsram. Mot bakgrund av vad som ovan sagts föreslår regeringen att 531 579 000 kronor anvisas anslaget för år 1998. För åren 1999 och 2000 beräknas ingen förändring av anslaget. Beräkningarna utgår från ett oförändrat antal stödberättigade tidningar.

E 3 Stöd till radio- och kassettidningar

1995/96	Utgift	187 359	¹	Reserva- tion 4 341
Därav 1996	Utgift	120 400		
1997	Anslag	123 700		Utgifts- prognos 111 665
1998	Förslag	127 300		
1999	Beräknat	127 300		
2000	Beräknat	127 300		

1. Beloppen anges i tusental kronor

Anslaget disponeras av Taltidningsnämnden i enlighet med bestämmelserna i förordningen (1988:582) om statligt stöd till radio- och kassettidningar. Anslagsbehållningen på 4,3 miljoner kronor från ett äldre anslag för samma ändamål disponeras också av Taltidningsnämnden. Dessa medel avses användas för att starta ytterligare taltidningar. Stödet till radio- och kassettidningar skall förbättra tillgången till innehållet i dagstidningar för synskadade och sådana funktionshindrade som inte förmår hålla i eller bläddra i en tidning samt afatiker och dyslektiker.

Under år 1997 har anslaget tillfälligt varit lägre då upphandlingsbehovet av radiotidningsmottagare har varit litet.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Vid utgången av budgetåret 1995/96 gavs sammanlagt 80 dagstidningar ut som taltidningar. Av dessa var 60 radiotidningar, 16 kassettidningar och 7 RATS-tidningar (radiosänd talsyntestidning för synskadade), varav tre tidningar kom ut som både radiotidning och RATS-tidning.

Utgivningen av taltidningar täcker nästan hela landet utom Bohuslän och delar av Skaraborgs län. Mångfalden bland taltidningarna sedd över hela landet är god.

En viktig aspekt av taltidningarnas kvalitet är tillgängligheten, dvs. frågan om tidningen kommer ut enligt utgivningsplanen och vid rätt tid på dygnet. Mätningar som gjorts av Teracom AB, som också står för utsändningen, visar att antalet avbrott minskat de senaste åren, vilket gäller både radiotidningar och de digitala RATS-tidningarna.

Den maximala ersättningen per abonnent till tidningsföretagen, som regleras i förordningen (1988:582) om statligt stöd till radio- och kassettidningar, har legat stilla i flera år. Taltidningsnämnden påpekar i sin årsredovisning att det när utgivningen av taltidningar startade var väl motiverat med höga maximibelopp. De senaste tre åren har dock kostnaderna för taltidningsutgivningen ökat med totalt 13 % för radio- och kassettidningar och med 37 % för RATS-tidningar. Den nuvarande ersättningsprincipen innebär ingen drivkraft för tidningsföretagen att hålla nere kostnaderna. Enligt Taltidningsnämnden bör därför en översyn av ersättningsprinciperna göras.

I regleringsbrevet för år 1997 fick Taltidningsnämnden i uppdrag att göra en förstudie av möjligheterna att göra en kravspecifikation för ett taltidningssystem baserat på öppna standarder. Uppdraget redovisades i maj 1997. En av slutsatserna i studien är att den snabba tekniska utvecklingen gör att det inte är lämpligt att specificera och upphandla en viss

bestämd teknisk lösning. Regeringens bedömning är att det är för tidigt att nu göra en upphandling som har förutsättningar att vara tillräckligt långsiktig. Det är emellertid viktigt att följa och bevaka utvecklingen samt att ha god beredskap för att förnya taltidningsverksamheten.

Beräkningen av anslaget utgår från en måttlig utbyggnad av antalet taltidningar med fyra till sex taltidningar under perioden 1998 – 2000. Anslaget har höjts med 3,6 miljoner kronor, vilket motsvarar en gångsbesparingen som gjordes för år 1997.

Avskaffande av intygskrav för taltidningsabbonenter

Taltidningsnämnden lämnade, enligt uppdrag i regleringsbrevet för budgetåret 1995/96, i november 1996 en rapport (dnr Ku96/2216/RTV) till regeringen om utgivningen av taltidningar till afatiker och dyslektiker. Taltidningsnämnden föreslår att intygskravet för att få abonnera på radio- och kassettidningar mildras för dyslektiker och afatiker.

Regeringens förslag: Rätten att teckna ett abonnemang skall för radiosända talsyntestidningar för synskadade (RATS-tidningar) alltså utgå från att behovet kan styrkas. Intygskravet skall dock tas bort för abonnenter av analoga radio- och kassettidningar. Det är regeringens uppgift att utforma de närmare villkoren för det statliga stödet till radio- och kassettidningar.

Skälen för regeringens förslag: Frågan om att rätten att teckna ett abonnemang på en radio- eller kassettidning bör utgå från att behovet kan styrkas behandlades av riksdagen år 1988 (prop. 1987/88:145, bet. 1987/88:KU39, rskr. 1987/88:291). Afatiker och dyslektiker fick möjlighet att abonnera på radio- och kassettidningar i juli 1994 (prop. 1993/94:100, bet. 1993/94:KU27, rskr. 1993/94:192). Motiven var då att verksamheten innefattade sådana kostnader att det var angeläget att insatserna kom de verkligt behövande till godo. Detta mål gäller fortfarande, men enligt Taltidningsnämnden är risken liten att obehöriga skall teckna ett taltidningsabonnemang. Det finns därför, enligt nämnden, inte tillräckliga skäl att behålla kravet på att behovet skall kunna styrkas. I rapporten om utgivning av taltidningar till afatiker eller dyslektiker framgår bl.a. att det är få taltidningsabbonenter som tillhör dessa grupper. I oktober 1996 var det totala antalet taltidningsabbonenter drygt 9 000, varav ca 90 afatiker och ca 40 dyslektiker. Enligt tidningsföretagen är båda dessa grupper svåra att nå. Flera tidningsföretag menar att intygskravet hämmar både afatiker och dyslektiker från att abonnera på taltidningar. Intygskravet bör,

enligt regeringens mening, tas bort för samtliga abonnenter av analoga radio- och kassettidningar, dvs. synskadade, sådana funktionshindrade som inte förmår hålla i eller bläddra i en tidning samt afatiker och dyslektiker.

När det gäller RATS-tidningar bör intygskravet tills vidare bibehållas främst av kostnadsskäl.

Slutsatser

Regeringen avser att ta initiativ till en översyn av de ersättningsprinciper som gäller för tidningsföretagen. Avsikten är bl.a. att undersöka vilka drivkrafter den nuvarande ersättningsmodellen innehåller för att hålla nere kostnaderna för taltidningsverksamheten samt att föreslå åtgärder.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 127 300 000 kronor anvisas anslaget för år 1998. För åren 1999 och 2000 beräknas ingen förändring av anslaget.

E 4 Radio- och TV-verket

1995/96	Utgift	9 258	¹ Anslags-sparande	2 980
Därav 1996	Utgift	6 600		
1997	Anslag	8 016	Utgifts-prognos	7 745
1998	Förslag	8 022		
1999	Beräknat	8 264		
2000	Beräknat	8 514		

1. Beloppen anges i tusental kronor

Radio- och TV-verket har till uppgift att besluta i frågor om tillstånd, avgifter och registrering som rör ljudradio- och televisionssändningar riktade till allmänheten i de fall uppgifterna inte ligger på regeringen eller någon annan särskilt angiven myndighet. Verket har tillsyn över efterlevnaden av de regler som inte gäller innehållet i sändningarna samt beslutar om sanktioner vid bristande efterlevnad av sådana regler.

Radio- och TV-verket skall följa utvecklingen inom ljudradio- och televisionsområdet. Verket har fått i uppgift att inhämta, sammanställa och publicera statistik inom radio- och TV-området beträffande teknik, ekonomi, branschstruktur och programutbud. Verket skall även verka för att information om verksamheten blir elektroniskt tillgänglig.

Anslagssparandet skall ses mot bakgrund av att verket har befunnit sig i ett uppbyggnadsskede och att verksamheten ännu inte fullt ut funnit sina former.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Radio- och TV-verket bildades under år 1994 och flyttade verksamheten till Haninge. Uppbyggnaden och flytten har inneburit att verksamheten ännu inte fullt ut har funnit sina former. Den löpande ärendehandläggningen har prioriterats.

Hantering av närradioärenden, såsom tillståndsgivning, tidsregistrering och avgiftsfrågor tar i anspråk drygt hälften av Radio- och TV-verkets resurser.

Flertalet lokalradiotillstånd auktionerades ut under åren 1993 och 1994. År 1995 genomfördes en auktion där 13 tillstånd auktionerades ut varav 11 tillstånd såldes.

Riksdagen beslutade i december 1995 att några nya tillstånd att sända lokalradio inte skall meddelas (lagen om tillfälliga bestämmelser i fråga om att sända lokalradio, 1995:1292). Lagen gällde fram till utgången av juni månad 1997 och har därefter förlängts. Den nya lagen gäller till utgången av år 1998 (1997:301).

Lokal- och närradiokommittén lämnade i december 1996 förslag till reformering av lokalradion och vissa regelförändringar för närradion (SOU 1996:176).

Regeringen fattade det första beslutet om tillstånd att sända digital ljudradio, DAB (Digital Audio Broadcasting), den 21 september 1995. Sveriges Radio AB startade under hösten 1995 digitala ljudradiosändningar. Radio- och TV-verket fick ungefär samtidigt i uppdrag att ge förslag till hur sändningsutrymmet för digitala sändningar skulle kunna fördelas mellan privata programföretag i Stockholm, Göteborg och Malmö. Verket lämnade under hösten 1996 förslag till fördelning av DAB-tillstånd till privata programföretag i de tre regionerna.

Radio- och TV-verkets arbete med tillståndsgivning fungerar väl. Verksamheten bedrivs på ett effektivt och rättssäkert sätt. Myndighetens uppgift att bevaka utvecklingen inom radio- och TV-området har emellertid inte fullgjorts på ett tillfredsställande sätt.

Radio- och TV-verket har i sin delårsrapport för år 1997 redovisat att arbetet nu kommer att starta och intensifieras vad gäller de nya uppgifter som ålagts verket. De uppgifter som hittills inte fullgjorts på ett nöjaktigt sätt skall prioriteras.

För år 1998 föreslås att en besparing på statlig konsumtion planenligt tas ut med 219 000 kronor.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser

RRV:s revisionsberättelse innehåller inte några invändningar.

Slutsatser

Regeringens bedömning är att Radio- och TV-verket nu har lämnat uppbyggnadsskedet som medförde att den löpande ärendehantering prioriterades till nackdel för mer långsiktiga utvecklingsprojekt, exempelvis det nya statistikuppdraget. Under år 1997 har särskilda projekt påbörjats som under kommande år kommer ta i anspråk sparade medel. Under år 1998 bör verket kunna redovisa framsteg och resultat inom dessa områden.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 8 022 000 kronor anvisas Radio- och TV-verket för år 1998.

För år 1999 och 2000 beräknas anslaget till 8 264 000 kronor respektive 8 514 000 kronor.

E 5 Granskningsnämnden för radio och TV

1995/96	Utgift	9 664	¹ Anslags-sparande	1 917
Därav 1996	Utgift	6 700		
1997	Anslag	6 671	Utgifts-prognos	7 156
1998	Förslag	6 564		
1999	Beräknat	6 759		
2000	Beräknat	6 961		

1. Beloppen anges i tusental kronor

Granskningsnämnden för radio och TV skall utöva tillsyn över efterlevnaden av regler för sändningarnas innehåll i fråga om ljudradio- och TV-sändningar till allmänheten. Nämnden skall också följa innehållet i utländska ljudradio- och TV-sändningar som riktas till den svenska allmänheten och bör rapportera sina iakttagelser till regeringen och/eller berörd myndighet.

Anslagssparandet har bl.a. sin förklaring i att vissa projekt och inköp har senarelagts och att verksamheten har befunnit sig i ett uppbyggnadsskede.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Under verksamhetsåret har nämnden fattat beslut i 940 ärenden och beslutat om granskning på eget initiativ i 133 fall. Ärenden avseende de nationella marksändningarna dominerar. Den genomsnittliga åldern på ärenden som inte avgjorts före den 1 juli 1995 var 108 dagar. Motsvarande tid den sista december 1996 var 59 dagar. Granskningsnämnden har under året gjort en genomgång av sändningar

från två satellitkanaler som är registrerade i utlandet i förhållande till bestämmelserna i EG:s TV-direktiv TV utan gränser (89/552/EEG). Nämnden har i ett fall underrättat den brittiska myndigheten, the Independent Television Commission, om sina iakttagelser.

Granskningsnämnden har under budgetåret 1995/96 tagit fram en rapport avseende utbudet i Sveriges Televisions båda kanaler. Rapporten har använts av regeringen i arbetet med att ta fram nya riktlinjer för public service-verksamheten. Nämnden har även på eget initiativ granskat om TV4 AB uppfyllt vissa av kraven i sändningstillståndet, bl.a. om företaget sänt tillräckligt stor andel TV-dramatik och verk av svenska upphovsmän. Dessa granskningar har delvis utgjort underlag vid arbetet med att utarbeta nya tillståndsvillkor för TV4 AB.

För år 1998 föreslås att en besparing på statlig konsumtion planenligt tas ut med 206 000 kronor.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser

RRV:s revisionsberättelse innehåller inte några invändningar.

Slutsatser

Enligt regeringens bedömning har Granskningsnämnden i allt väsentligt uppfyllt målen för verksamheten. Handläggningstiden har förkortats och rättssäkerheten är mycket hög. Under år 1997 har särskilda projekt initierats som medför ianspråktagande av sparade medel. Ett sådant projekt är en undersökning av våld i s.k. TV-trailrar.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 6 564 000 kronor anvisas Granskningsnämnden för radio och TV för år 1998.

Granskningsnämnden för radio och TV finansieras från rundradiokontot och över statsbudgeten. För 1998 bör nämnden anvisas 4 464 000 kronor från rundradiokontot.

För år 1999 och 2000 beräknas anslaget till 6 759 000 kronor respektive 6 961 000 kronor.